

PATVIRTINTA
Klaipėdos lopšelio-darželio „Žiogelis“
direktoriaus 2022 m. rugsėjo 1 d.
įsakymu Nr. V-100

**KLAIPĖDOS LOPŠELIO-DARŽELIO „ŽIOGELIS“
NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO
ETNOKULTŪROS UGDYMO PROGRAMA**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Švietimo teikėjas – Klaipėdos lopšelis-darželis „Žiogelis“ (toliau – Įstaiga), įregistruota Juridinių asmenų registre, kodas 190432690. Teisinė forma – biudžetinė įstaiga. Grupė – ikimokyklinio ugdymo mokykla.
2. Įstaigos buveinės adresas – Kauno g. 27, Klaipėda. Tel. 8 (46) 383403, el. p. ziogelisdarzelis9@gmail.com.
3. Programos pavadinimas – neformaliojo vaikų švietimo Etnokultūros ugdymo programa (toliau – Programa).
4. Programos rengėjai – Antanina Šereivienė, direktorė, Lina Mačernienė, direktoriaus pavaduotoja ugdymui.
5. Programos trukmė – tęstinė.
6. Tikslinė amžiaus grupė – 3–5 m. ikimokyklinio ir 6–7 m. priešmokyklinio amžiaus vaikai.
7. Programos įgyvendinimui Įstaigoje sukurtos palankios materialinės ugdymo(si) sąlygos. Įkurta etnokultūros patalpa, sukaupia įvairių etnokultūrinių ugdymo priemonių.
8. Neformaliojo vaikų švietimo Etnokultūros ugdymo programa integruota į Įstaigos Ikimokyklinio ugdymo ir Priešmokyklinio ugdymo bendrąją programą ir vykdoma ugdymo proceso metu.

**II SKYRIUS
PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI**

9. Tikslas – tenkinti vaiko prigimtinių poreikių pažinti ir perimti tautos kultūros paveldą, skatinti gyvosios tradicijos vertybių išsaugojimą.
10. Uždaviniai:
  - 10.1. turtinti vaikų etninės kultūros patirtį, perimant savo krašto tradicijas, papročius, folklorą;
  - 10.2. tyrinėti tautos kultūrinį paveldą, skatinti pastebėti tradicijomis grindžiamas šiuolaikines vertybes, išnaudoti skaitmeninio turinio galimybes;
  - 10.3. stiprinti mokytojo, vaiko ir šeimos sąveiką, dalyvaujant kalendorinėse šventėse, ugdyti tautiškumą, pilietiškumą, tenkinti saviraiškos poreikius.

**III SKYRIUS
PROGRAMOS TURINYS**

11. Turinys:
  - 11.1. Ikimokyklinis ugdymas:

Eil. Nr.	Veiklos sritys	Turinys
1.	Meninė raiška,	Susipažįsta su Lietuvos kultūra, papročiais, tradicijomis. Vykdo

	<p>estetinis suvokimas, santykiai su bendraamžiais, santykiai su suaugusiais</p>	<p>projektines veiklas. Dalyvauja tradicinėse Rėdos rato kalendorinėse šventėse. Pajaučia kalendorinių švenčių, savo krašto papročių, dainų, ratelių, žaidimų savitumą, autentiškumą. Žaidžia žaidimus, ratelius, dainuoja liaudies dainas. Muzikiniuose rateliuose judesiais, veiksmais vaizduoja siužeto elementus, reiškia savaime kilusias emocijas. Klausosi, seka lietuvių liaudies pasakas, legendas, sakmes, jas interpretuoja, inscenizuoja. Mokosi smulkiosios, pasakomosios lietuvių liaudies tautosakos, dainų, ratelių, šokių, žaidinimų. Mokosi šokti šokius naudodamas įvairius žingsnius, susikabinimo, figūrų išdėstymo būdus. Dainuoja įvairaus ritmo, diapazono dainas, tyrinėja savo balso galimybes. Girdi ir gėrisi gamtos garsų pamėgdžiojimų įvairovę, jų skambumą, melodingumą, mokosi garsažodžių, gamtos garsų pamėgdžiojimų, skaičiuočių, patarlių, priežodžių. Tekstus imituoja, pamėgdžioja rankų, kojų judesiais. Susipažįsta su liaudies meno, tautodailės dirbiniais (molinais, mediniais žaislais, instrumentais ir kt.). Susipažįsta su tradiciniais amatais (audimas, siuvimas, siuvinėjimas, vėlimas, verpimas, mezgimas, pynimas, drožyba, kalvystė, molio dirbiniai, skulptūra, medžio apdirbimas ir kt.). Smalsiai tyrinėja etnokultūrinę aplinką, meno kūrinius, sukauptus senovinius eksponatus ir kt. Domisi Lietuvos liaudies kultūra. Pasakoja apie savo šeimą, buitį, tradicijas. Domisi savo gimtuoju miestu, įvardija kelis miesto objektus. Susipažįsta su vaistažolėmis, jų poveikiu sveikatai. Kuria vaidybinius siužetus, žaidimus, pasakojimus, dainuoja, ritmuoja vaikiškais instrumentais, daiktais. Gaminasi instrumentus, naudoja ritmikais, pritarimui, improvizacijoms. Dalyvauja šventėse, koncertuose, derina tarpusavio veiksmus scenoje. Formuojasi estetinį suvokimą, iniciatyvumą ir atkaklumą siekdamas bendrų tikslų. Susipažįsta su etnografiniais regionais (Mažoji Lietuva, Žemaitija, Aukštaitija, Suvalkija, Dzūkija), jų savitumais. Mokosi išvelgti ir atpažinti tarmės, aprangos, ornamentikos, trobų, namų apyvokos daiktų ir kt. regioninius savitumus. Klausosi tarmių, bando atkartoti tarmiškus žodžius. Dalyvauja projektinėse ir STEAM veiklose. Išradingai, neįprastai naudoja įvairias medžiagas, priemones, siūlo variantus. Saugo augmeniją ir gyvūniją, jaučia pagarbą medžiui, krūmui, gėlei, susipažįsta su gamtoje egzistuojančiais pavojingais ir sveikatą žalojančiais veiksniais. Sugalvoja idėjų, skirtingų veikimo būdų, diskutuoja, fantazuoja. Lavina kūrybiškumą interpretuodamas muzikinius kūrinius, kurdamas vizualinės raiškos darbus. Kuria ir palaiko draugiškus santykius su grupės draugais ir ugdytojais, laikosi susitarimų, taisyklių, kalbos etiketo normų, elgiasi mandagiai, pagarbiai, mokosi prisiimti atsakomybę už savo veiksmus. Ugdosi pagarbą Tėvynei. Mokosi pagarbaus elgesio himno giedojimo, vėliavos pakėlimo metu. Mokosi atpažinti Lietuvos, Įstaigos tradicijas, simboliką (herbas, vėliava, himnas). Išreiškia save unikaliais būdais, savitai suvokia ir vaizduoja pasaulį, kuria menines interpretacijas, improvizacijas. Žodžiais išsako kilusius įspūdžius.</p>
2.	<p>Sakytinė kalba, rašytinė kalba</p>	<p>Kaupia kalbinio bendravimo ir bendradarbiavimo patirtį, plečia aktyvųjų žodyną, ugdosi šnekamąją kalbą. Mokosi gyvos, turtingos, vaizdingos kalbos, kalbos intonacijos. Klausosi sekamų, skaitomų pasakų, padavimų, legendų, sakmių, tautosakos ir grožinių kūrinių, juos aptaria. Sukuria ir kūrybiškai pristato sugalvotus žaidimus, pasakojimus. Pradeda naudoti grafinius ženklus: įvairias linijas,</p>

		rodykles, skiriamuosius ženklus, raides, skaičius ir kt.
3.	Fizinis aktyvumas	Žaidžia liaudies judrius žaidimus, ratelius, autentiškas estafetes, lenktyniauja. Ugdosi kūno raiškos gebėjimą, derinti žodį ir veiksmą, fizinę ir dvasinę sveikatą, ištvėrę, patiria džiugias emocijas, atsipalaidavimą. Aktyviai juda šokdamas, naudoja ritmiką, kuria judesių derinius, išbando, tyrinėja kūno galimybes. Mokosi judėti greta vienas kito, dviese, vorele, rateliu, eilėje.

11.2. Priešmokyklinis ugdymas:

Eil. Nr.	Kompetencijos	Turinys
1.	Kultūrinė kompetencija	<p>Tyrinėja Lietuvos kultūros paveldą, vykdo projektines ir STEAM veiklas. Gilina žinias tautinių raštų, ornamentikos, simbolikos, liaudies meno, tautodailės dirbinių srityse. Tyrinėja, susipažįsta su tradiciniais amatais (audimas, siuvimas, siuvinėjimas, vėlimas, verpimas, mezgimas, pynimas, drožyba, kalvystė, molio dirbiniai, karpiniai, skulptūra, architektūra, medžio apdirbimas ir kt.). Klausydamas įvairių tautosakos žanrų mokosi suvokti, pajusti jų grožį ir vertę, malonumą juos atlikti, improvizuoti, kurti. Žaidžia lietuvių liaudies žaidimus, ratelius, dainuoja lietuvių liaudies dainas, dalyvauja tradicinėse Rėdos rato, kalendorinėse šventėse. Pajaučia kalendorinių švenčių, savo krašto papročių, dainų, ratelių, žaidimų savitumą, autentiškumą. Ugdosi vaizduotės polėkį klausydamas pasakiškų, mistinių istorijų. Dalyvauja šventėse, koncertuose, derina tarpusavio veiksmus scenoje, mokosi valdyti dėmesį. Formuojasi estetinį suvokimą, iniciatyvumą ir atkaklumą siekdamas bendrų tikslų. Plečia žinias apie etnografinius regionus (Mažoji Lietuva, Žemaitija, Aukštaitija, Suvalkija, Dzūkija), apibūdina jų savitumus, pateikia skirtybių pavyzdžių, atpažįsta tarmės, aprangos, ornamentikos, trobų, namų apyvokos daiktų ir kt. regioninius savitumus. Klausosi tarmių, atkartoja tarmiškus žodžius, kūrinius. Mokosi lietuvių liaudies smulkiosios tautosakos. Analizuoja tradicinių švenčių kultūrą, papročius, reiškia savo jausmus, patyrimą. Kuria vaidybinius siužetus, žaidimus, pasakojimus. Smalsiai, aktyviai tyrinėja etnokultūrinę aplinką, meno kūrinius, sukauptus senovinius eksponatus ir kt. Gilina žinias apie Lietuvos liaudies kultūrą. Domisi savo gimtuoju miestu, įvardija miesto objektus, nusako, kur jie yra. Formuojasi etninės kultūros tradicijų tęstinumą. Išvykose susipažįsta su tradiciniais darbais, amatais ir kt. Gilina žinias apie vaistažoles. Puošia aplinką savo padarytais autentiškais darbeliais, įgytus raiškos gebėjimus panaudoja savo sukurtuose spektakliuose, šventėse ir kt. Ieško naujų saviraiškos būdų, kuria pačių pasirinkta, pasiūlyta technika, kūrybiškai pritaiko STEAM priemones, eksperimentuoja. Klausosi, girdi garsus supančioje aplinkoje, muzikos kūriniuose, mėgdžioja, atkartoja, susikaupia ir įsiklauso į tylą. Muzikuoja, rimuoja pasitelkdamas žodį, muzikinius liaudiškus instrumentus. Atpažįsta savo krašto muzikinius kūrinius, įvardina. Tyrinėja Lietuvos ir kitų šalių etnokultūrą, pastebi skirtingų tautų kultūrinį išskirtinumą, atradimais dalijasi su draugais. Supažindinamas su žymiais Lietuvos etnologais, menininkais, dalijasi savo išpūdžiais. Puoselėja draugiškus santykius su bendraamžiais ir ugdytojais, laikosi susitarimų, taisyklių, kalbos etiketo normų, elgiasi mandagiai, pagarbiai, mokosi prisiimti atsakomybę už savo veiksmus, pasitikėti savo jėgomis, baigia veiklą</p>

		iki galo. Mokosi išlieti emocijas, atsipalaiduoti po aktyvios veiklos, nusiraminti išgyvenus neigiamas emocijas.
2.	Komunikavimo kompetencija	Aktyviai naudoja kalbinio bendravimo patirtį. Plečia aktyvųjų žodyną, tobulina šnekamąją kalbą. Mokosi gyvos, turtingos, vaizdingos kalbos, kalbos intonacijos. Atpasakoja girdėtus kūrinius, sukuria naujus veikėjus. Bendrauja, tariasi, sprendžia problemas, ieško sprendimo būdų, dalinasi sumanymais, mintimis, tariasi dėl vaidmenų, geba dalintis lyderio pozicija, išklauso. Ugdosi kūrybinį mąstymą. Savaip interpretuoja kūrinius, kuria istorijas, siužetus, pasakojimus. Įgyvendina savo idėjas. Kurdamas savo sumanymus išbando įvairias vaidybos, dailės priemones, muzikos instrumentus, dalijasi meniniais sumanymais su kitais. Tariasi, reflektuoja veiklą. Sužino sveikatos tausojimo papročius, liaudies medicinos išmintį, žino gydomųjų vaistinių augalų pavadinimus, gydomąsias savybes, ragauja ir vertina vaistažolių arbatas. Naudoja grafinius ženklus: linijas, rodykles, raides, skaičius, rašytinę informaciją ir kt.
3.	Pilietiškumo kompetencija	Skiria pilietišką ir nepilietišką, tinkamą ir netinkamą elgesį. Ugdosi pilietiškumą, pagarbą Tėvynei. Bendradarbiaudamas paiso savo ir kitų poreikių, stengiasi gerbti kito nuomonę. Atpažįsta ir kasdienybėje taiko Lietuvos, Įstaigos renginių simboliką (herbas, vėliava, himnas).

12. Programa pritaikoma įvairių ugdymo(si) poreikių turintiems vaikams. Atsižvelgiant į vaikų individualius ugdymo(si) poreikius, parenkamos užduotys, priemonės, individualūs ugdymo(si) metodai ir formos.

IV SKYRIUS PROGRAMOS METODAI, FORMOS IR PRIEMONĖS

13. Metodai: žaidimai, pokalbis, diskusija, pasakojimas, aiškinimas, aptarimas, tyrinėjimas, stebėjimas, demonstravimas, inscenizacija, imitavimas, improvizavimas, idėjų kūrimas (minčių lietus), eksperimentas, STEAM, projektas, patirtinis, kūrybinis-interpretacinis modeliavimas, ugdymas socialiniame kontekste, skatinimas, vertinimas, inicijavimas, motyvavimas, aktyvaus ugdymo(si) metodai.

14. Formos: užsiėmimai, žaidimai, šokiai, ritmika, veiklos lauke, projektinė veikla, viktorina, susitikimai, šventės, koncertai, akcijos, išvykos, žygiai, ekskursijos.

15. Priemonės: tautosakos rinkiniai, knygos, plakatai, senoviniai kalendoriai, atvirukai, albumai, enciklopedijos, paveikslai, senoviniai buitines rakandai, įrankiai, baldai, muzikos instrumentai, gamtinė medžiaga, tautinė simbolika, tautiniai rūbai, heraldika, vaizdo ir garso įrašai, informacinės technologijos, multimedija, fotoaparatas, filmavimo kamera ir kt.

V SKYRIUS VAIKŲ PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

16. Įgyvendinus programą:

16.1. pagerės vaikų etninės kultūros patirtis, bandys suprasti ir perimti savo krašto tradicijas, papročius, folklorą;

16.2. įgis žinių apie savo krašto kultūros paveldą, pilietiškumą, tradicijomis grindžiamas šiuolaikines vertybes, pasinaudos skaitmeninio turinio galimybėmis ieškodami reikalingos informacijos ir kurdami, pristatydami etnokultūrinės veiklas;

16.3. stiprės tautiškumo, pilietiškumo jausmai, mokytojo, vaiko ir šeimos sąveika kartu dalyvaujant kalendorinėse šventėse, atsiskleis individualūs saviraiškos poreikiai.

17. Vaikų ugdymo(si) pasiekimai ir pažanga vertinami pagal Įstaigos vaikų pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarką.

SUDERINTA

Klaipėdos lopšelio-darželio „Žiogelis“
tarybos 2022 m. rugpjūčio 26 d.
posėdžio protokoliniu nutarimu
(protokolo Nr. V3-04).

SUDERINTA

Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos
Švietimo skyriaus vedėja

Laima Prižgintienė

2022 m. rugpjūčio 30 d.